

پاراتیروئید چیست؟

پاراتیروئید چهار غده کوچک در پشت غده تیروئید است که هورمون پاراتورمون (PTH) تولید می‌کند. این هورمون میزان کلسیم و فسفر خون را تنظیم می‌کند و برای سلامت استخوان‌ها، عضلات و اعصاب ضروری است.

پرکاری پاراتیروئید:

در این بیماری، هورمون PTH بیش از حد ترشح می‌شود و باعث افزایش کلسیم خون می‌شود.

علائم شایع:

- ضعف و خستگی
- درد استخوان و مفاصل
- سنگ کلیه یا درد پهلو
- تشنگی و ادرار زیاد
- یبوست
- تهوع
- کاهش تمرکز یا افسردگی

کم‌کاری پاراتیروئید:

در این بیماری، هورمون PTH به اندازه کافی ترشح نمی‌شود و کلسیم خون کاهش می‌یابد.

علائم شایع:

- گزگز و بی‌حسی اطراف دهان یا انگشتان
- گرفتگی و اسپاسم عضلات
- انقباض یا پرش عضلات
- در موارد شدید، تشنج

توصیه‌های مهم به بیمار:

- داروها را دقیقاً طبق دستور پزشک مصرف کنید.

- در صورت تجویز، مکمل کلسیم و ویتامین D را منظم مصرف کنید.
- آزمایش‌های دوره‌ای کلسیم، فسفر و PTH را طبق برنامه انجام دهید.
- مایعات کافی بنوشید، به‌ویژه اگر کلسیم خون بالا است یا سابقه سنگ کلیه دارید.
- بدون نظر پزشک، مصرف دارو یا مکمل‌ها را قطع یا تغییر ندهید.

چه زمانی پاراتیروئید نیاز به عمل جراحی دارد؟

همه بیماران به جراحی نیاز ندارند. جراحی معمولاً در موارد زیر توصیه می‌شود:

- پرکاری اولیه پاراتیروئید که علت آن یک غده غیرطبیعی (آدنوم) یا بزرگ شدن غده باشد.
- افزایش قابل توجه کلسیم خون.
- ایجاد سنگ کلیه یا کاهش عملکرد کلیه.
- پوکی استخوان یا شکستگی‌های ناشی از ضعف استخوان.
- سن کمتر از ۵۰ سال در برخی بیماران، حتی اگر علائم واضح نداشته باشند.
- علائم شدید یا آزاردهنده که با درمان‌های دیگر کنترل نشوند.

چه زمانی باید سریع به پزشک مراجعه کرد؟

- گرفتگی شدید عضلات یا تشنج
- گزگز شدید و مداوم دست، پا یا اطراف دهان
- درد شدید پهلوی یا وجود خون در ادرار
- تشنگی و ادرار بسیار زیاد همراه با ضعف شدید یا گیجی

پیام آموزشی برای بیمار:

«بیماری‌های پاراتیروئید در صورت تشخیص زودهنگام و درمان مناسب، معمولاً به‌خوبی قابل کنترل هستند. مصرف منظم دارو، انجام آزمایش‌های دوره‌ای و مراجعه منظم به پزشک، از عوارضی مانند پوکی استخوان و سنگ کلیه پیشگیری می‌کند.